

Rok akademicki: 2019/2020

ID zajęć: 509532

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Krzysztof Ciepliński

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów:

Lokalizacja w planach rocznych: Rok - Semestr

Punkty ECTS:

Forma zaliczenia: Nie sklasyfikowany

Cele przedmiotu:

- C1 - umożliwienie studentom praktyczne i bezpośrednie zapoznanie się z psychologicznymi zjawiskami typowymi dla procesów grupowych;
- C2 - dostarczenie studentom praktycznej wiedzy na temat zastosowania wybranych metod i technik psychologicznych w grupowych formach pomocy psychologicznej i psychoterapii;
- C3 - kształcenie i rozwój podstawowych kompetencji psychologicznych, w tym samoświadomości, komunikacji interpersonalnej, umiejętności pracy w grupie.

Wymagania wstępne:

- W1- co najmniej równoczesne uczestnictwo w wykładzie z psychoterapii;
- W2- strój umożliwiający swobodne poruszanie się, miękkie obuwie zmienne, karimata/koc;
- W3- gotowość do zawarcia kontraktu grupowego;
- W4 - współodpowiedzialność Studenta za sposób i jakość osobistego zaangażowania w zajęcia praktyczne, w tym za własne bezpieczeństwo emocjonalne.

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

1. Student dysponuje podstawową wiedzą na temat zjawisk i procesów społecznych występujących w grupie treningowej/terapeutycznej - K_W06.
2. Student posiada uporządkowaną wiedzę na temat zasad i możliwości wykorzystania form grupowej pomocy psychologicznej wobec osób cierpiących na różnego rodzaju zaburzenia funkcjonowania - K_W13.
3. Student zna i rozumie zasady etyki zawodowej psychologa w zakresie postępowania diagnostycznego oraz udzielania grupowej pomocy psychologicznej - K_W15.

UMIEJĘTNOŚCI

4. Student potrafi analizować przyczyny i źródła zachowań człowieka, w tym w sytuacji zaburzeń funkcjonowania; umie planować grupowe oddziaływania o charakterze pomocy psychologicznej i psychoterapii ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań jednostki - K_U07.
5. Student potrafi krytycznie ocenić przydatność metod, procedur, programów oraz innych form oddziaływania przeznaczonych dla osób ze wskazaniami do skorzystania z grupowej pomocy psychologicznej/psychoterapii - K_U10.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

6. Student rozumie potrzebę podnoszenia własnych kompetencji interpersonalnych oraz samoświadomości emocjonalnej w sytuacji świadczenia usług o charakterze grupowej pomocy psychologicznej/psychoterapii - K_K01.
7. Student ma świadomość specyfiki relacji interpersonalnych w sytuacji grupowej pomocy psychologicznej/psychoterapii. Wykazuje troskę o prawidłowy przebieg diagnozy i interwencji psychologicznej, tak by nie przyniosła jakiegokolwiek szkody osobom jej podlegającym - K_K06.
2. Student potrafi współpracować w grupie, podejmując aktywne role w zespole, i(w tym rolę lidera), inspirować i organizować uczenie się innych osób - K_K08.

Metody dydaktyczne:

Zajęcia prowadzone są metodą warsztatowo-treningową w formie bloków dydaktycznych, w grupach od 12 do 16 osób. Część I (24 godz.) oparta jest na procesie uczenia się przez doświadczenie (experiential learning), część II (6 godz.), ma charakter konwersatorium i jest poświęcona analizie zaistniałego procesu grupowego. W części I zakłada się modelowanie przez trenera, wykorzystanie różnorodnych rekwizytów (materiałów plastycznych, instrumentów muzycznych, chust, karimat itp). Zasadą jest losowy dobór grupy, poszanowanie podmiotowości oraz troska o emocjonalne bezpieczeństwo uczestników.

Opis zajęć: Psychoterapia (PWJŻ) (trening)

W procesie edukacyjnym mogą być wykorzystywane zapisy audio/video dokonane podczas sesji grupowych a także inne, naukowe metody badania przebiegu i efektów procesu treningowego.

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Warunkiem zaliczenia jest udział w części treningowej oraz konwersatoryjnej. Przedmiotem jakościowej oceny jest treść opisu i analizy psychologicznej wskazanej części procesu grupowego przygotowane przez Studenta.

Ocena niedostateczna

(W) - student nie dysponuje doświadczeniem własnym oraz podstawową wiedzą na temat zastosowania, oddziaływania i skutków psychologicznych metod pracy w grupie;

(U) - Student nie potrafi włączyć się w pracę grupy działającej w oparciu o metody i techniki psychologiczne; nie potrafi dokonać opisu i analizy procesu grupowego;

(K) - Student nie jest obecny na zajęciach w wymiarze min. 26 godzin* lub w sposób rażąco unika zaangażowania się we współtworzenie kultury grupowej.

Ocena dostateczna

(W) - Student dysponuje doświadczeniem własnym oraz częściową wiedzą na temat zastosowania, oddziaływania i skutków psychologicznych metod pracy grupowej.

(U) - Student potrafi jedynie częściowo ocenić przydatność metod, procedur, programów oraz innych form oddziaływania przeznaczonych dla osób z grupowej e wskazania do skorzystania z pomocy psychologicznej/psychoterapii; dokonuje opisu i analizy procesu grupowego w stopniu jedynie podstawowym.

(K) - Student uczestniczy w zajęciach grupowych w niepełnym wymiarze czasowym, jednak nie mniej niż 26 godzin dydaktycznych*.

Ocena dobra

(W) - student dysponuje doświadczeniem własnym oraz znaczną wiedzą na temat zastosowania, oddziaływania i skutków psychologicznych metod pracy grupowej;

(U) - Student potrafi dość dobrze ocenić przydatność metod, procedur, programów oraz innych form oddziaływania przeznaczonych dla osób ze wskazania do skorzystania z grupowej pomocy psychologicznej/psychoterapii; dobrze opisuje i analizuje proces grupowy;

(K) - Student uczestniczy w zajęciach w pełnym wymiarze czasowym*.

Ocena bardzo dobra

(W) - Student dysponuje doświadczeniem własnym oraz pełną wymaganą wiedzą na temat zastosowania, oddziaływania i skutków psychologicznych metod pracy grupowej;

(U) - Student potrafi bardzo dobrze ocenić przydatność metod, procedur, programów oraz innych form oddziaływania przeznaczonych dla osób ze wskazania do skorzystania z grupowej pomocy psychologicznej/psychoterapii; potrafi bardzo dobrze opisać i zanalizować proces grupowy.

(K) - Student uczestniczy w zajęciach w pełnym wymiarze czasowym*.

*W uzasadnionych przypadkach częściowa nieobecność Studenta na zajęciach może być zrekompensowana wykonaniem dodatkowych zaleceń prowadzącego ćwiczenia.

Treści programowe przedmiotu:

Cześć I zajęć polega na udziale w treningu umiejętności psychologicznych, wiążącym się z osobistym doświadczeniem procesu grupowego. Umożliwia to uczestnikom bezpośrednie i praktyczne zapoznanie się z podstawowymi metodami i technikami psychologicznymi wykorzystywanymi w psychoterapii grupowej oraz oddziaływaniach pokrewnych, w tym zwłaszcza z elementami psychodramy wg Jacoba L. Moreno. Dobór ćwiczeń oraz forma prowadzenia zajęć służy zaistnieniu oraz rozwojowi spójności grupowej. Uczestnicy nauczą się rozpoznawać w praktyce wybrane elementy i zjawiska procesu grupowego, zwiększą samoświadomość oraz umiejętności adekwatnej ekspresji przeżywanych emocji, nabędą/ pogłębią posiadaną wiedzę i umiejętności bezpośredniego komunikowania się. W efekcie, zwiększą własną wrażliwość i otwartość w sytuacjach społecznych. Skutkiem uczestnictwa będzie wzrost posiadanych kompetencji interpersonalnych, niezbędnych dla właściwego rozumienia zachowań społecznych oraz świadczenia różnych form pomocy psychologicznej.

W części II doświadczenie grupowe poddane będzie systematycznej refleksji uwzględniającej opis i analizę zaistniałego procesu (fazy rozwoju grupy - zdarzenia, zadania i emocje w grupie, role grupowe) opartą na dostępnej wiedzy teoretycznej. Omówiona zostanie tu także specyfika procesu grupowego w grupie psychoterapeutycznej i treningowej.

Literatura:

Literatura podstawowa

1. Bernard, H. S., MacKenzie, K. R. (red.). (2000). Podstawy terapii grupowej. Gdańsk: GWP.
2. Schneider Corey, M., Corey, G. (2002). Grupy. Metody grupowej pomocy psychologicznej. Warszawa: IPZ.
3. Tryjarska, B. (2006). Psychoterapia grupowa, W: L. Grzesiuk (red.), Psychoterapia. Praktyka (s. 17-72). Warszawa: Eneteia Psychologii i Kultury.
4. Vinogradov, S., Yalom I. D. (2007). Psychoterapia grupowa. Krótki przewodnik dla terapeutów. Warszawa: IPZ PTP.
5. Yalom, I., Leszcz, M. (2006). Psychoterapia grupowa. Teoria i praktyka. Kraków: UJ.

Literatura uzupełniająca

1. Bielańska A. (red.). (2009). Psychodrama. Elementy teorii i praktyki. Warszawa: Psychologii i Kultury.

Opis zajęć: Psychoterapia (PWJŻ) (trening)

2. Leder, S., Karwasarski, B. B. (red.). (1983). Psychoterapia grupowa. Warszawa: PZWL.
3. McKay, M., Davis, M., Fanning, P. (2002). Sztuka skutecznego porozumiewania się. Gdańsk: GWP.
4. Rogers, C. G. (1991). Terapia nastawiona na klienta. Grupy spotkaniowe. Wrocław: Thezaurus-Press.
5. Sikorski, W. (2002). Bezślowne komunikowanie się w psychoterapii. Kraków: OW "Impuls".
6. Thompson, P. (1998). Sposoby komunikacji interpersonalnej. Poznań: Zysk i S-ka